

60-luvun kriisi ja Ylioppilaslähetyksen perustaminen

Hannulan herätyksestä Kansanlähetykseen
– Viidennen herätysliikkeen tausta ja kehitys

Suomen kirkkohistoria luentosarja

Helsingin yliopisto

Kevätlukukausi 2009; Luento 5

Timo Junkkaala

12.2.2009

Kirjallisuutta

- Franzén Ruth, Studentekumenik och väckelse SKHST 140, 1987.
  - Evankeliumi keskukseen, OPKO:n 20-vuotisjulkaisu (toim. Timo Junkkaala) 1983
  - Hakala Salli & Mäkelä Laura & Sumiala-Seppänen Johanna, Herätys! Herätyksen sukupolven tuntoja. OPKO:n 40-vuotiskirja. 2004.
-

Pohjoismaiset raamatulliset yöliikkeet

- ❑ Laget ja SESG syntyivät jo 1920-luvulla
  - ❑ Keskeisin johtaja Oslon seurakuntatiedekunnan prof. Ole Hallesby
  - ❑ Osmo Tiililän vierailu 1924 hallesbyläiseen lähetykskokoukseen
Oslossa oli alku SKY:n yhteyksille hallesbyläiseen liikkeeseen
-

SKY hakee linjaansa

- SKY:n yleissihteerinä Tiililä johti järjestön yhteistyöhön hallelbyläisen liikkeen kanssa: yhteys WSCF:ään käytännössä katkesi pariksi vuosikymmeneksi
  - Etenkin Mikko Juvan vaikutuksesta SKY kääntyi 1950-luvulla herätyskristillisyydestä jälleen kiinteämmin WSCF:n yhteyteen
  - Tiililän mukaan SKY:tä johdettiin 1950-luvun lopulta alkaen "herätyskristillisyyden vieromisen linjalle, missä kyllä saavutetaan tämän maailman hyväksyntä, mutta tuskin sielujen pelastumista".
-

Sisälähetysseuran (Raamattuopiston) ylioppilastyö

- ❑ Sisälähetysseura avasi 1959 ylioppilaskodin, jossa alettiin kuunnella Muroman puheita nauhalta:
"Ylioppilaslähetys syntyi Muroman hengellisestä perinnöstä"
  - ❑ Raamattuopistolla alettiin pitää lukukausien alussa ylioppilaskursseja.
  - ❑ Raamattuopiston Helsingin työkeskuksesta tuli ylioppilaiden kokoontumispaikka ja Olavi Peltolasta, tuon työkeskuksen työntekijästä tärkeä tukihenkilö
-

Kansainväliset vaikutteet

- ❑ Kesällä 1962 tehtiin matka pohjoismaiseen raamatulliseen yo-kokoukseen
  - ❑ Seurakuntatiedekunnan prof. Carl Fredrik Wislöf vieraili yo-kursseilla 1962 ja 1963
  - ❑ IFES:n pääsihteeri C. Stacey Woods vieraili Suomessa marraskuussa 1963
  - ❑ Alusta saakka on kiistelty siitä, oliko kyseessä ulkomaalainen tuontitavara ("kauko-ohjattu äärimmäisyysliike") vai suomalainen liike, joka löysi yhteyden hengenheimolaisiin muualla
-

60-luvun kriisi ja Ylioppilaslähetyksen synty

- ❑ Ylioppilaslähetyksen perustettiin 7.1.1964.
  - ❑ Ensimmäiset pääsihteerit Juhani Lindgren 1964-1968 ja Raimo Mäkelä 1968-1980
  - ❑ Ylioppilaslähetyksen yhtenä taustana on pidetty 1960-luvun yhteiskunnallista ja kulttuurista murrosta
  - ❑ Näyttää kuitenkin siltä, että YOL syntyi aiemmin, rauhallisissa oloissa, kotimaisista vaikutteista, herätyksen tuloksena ja Raamattuopiston yhteydessä. Hulluimmat radikalismien vuodet olivat vasta edessä.
-

Ylioppilaslähetyksen luonteenomaisia piirteitä

- "Hätä sieluista", evankelioiminen, boksilähetys
  - Raamattukeskeisyys, raamattupiirit
  - Teologinen pohdinta: Liberaaliteologian, KMN:n ekumenian ja kirkon maallistumisen ("elävän kirkon puolesta kuollutta kirkollisuutta vastaan") kritiikki; Raamattu ja seurakunta -lehti 1969-1973, Perusta 1974-
  - Ulkolähetys, lähetysseminaari, lähetyskandidaatteja Englantiin koulutukseen 1966
-

Tiililä ja Ylioppilaslähetys

- 1962 Tiililä erosi SKY:n kunniajäsenyydestä
  - Hän toivoi kristillisen yo-liikkeen pysyvän koossa, mutta kun Ylioppilaslähetys (OPKO) perustettiin 1964, hän tuki sitä alusta alkaen
  - Tiililä oli usein puhujana Ylioppilaslähetyksen tilaisuuksissa ja hänet kutsuttiin järjestön kunniajäseneksi syksyllä 1964
-

Toiminta laajeni nopeasti

- Ylioppilaslähetyksen työ laajeni nopeasti sekä ruotsinkieliselle puolelle että moniin korkeakoulukaupunkeihin (paikallisyhdistyksiä perustettiin ensin Turku 1965, Oulu 1968, Jyväskylä 1969) sekä koululaistyöhön
  - Lahden ylioppilaskokoukset 1964 ja 1965 olivat merkittäviä erityisesti lähetyksinnostuksen ja pohjoismaisten yhteyksien tähden
  - Kansan Raamattuseura aloitti oman opiskelijatyön syksyllä 1964
-

Uusvasemmistolainen radikalismi

- Vasemmistoradikalismin aallot ulottuivat Suomen Kristilliseen ylioppilasliittoon
  - Evankelinen ylioppilasliitto erosi SKY:stä 1970
  - Tiililä arvosteli voimakkaasti Martti Lindqvistin johtamaa SKY:tä, - jolta kirkko otti tukensa pois
  - "Te ja aatekumppaninne olette tuhonneet SKY:n", Tiililä kirjoitti Heikki Palmulle 1972
-

Kansainvälisiä yhteyksiä

- Ylioppilaslähetys liittyi jäseneksi herätyskristilliseen maailmanliittoon International Fellowship of Evangelical Students (IFES)
  - Merkittäviä vieraita:
  - John R.W. Stott (1971) ja Kristinuskon perusteet
  - Francis Schaeffer (1972) ja Pako järjestä
  - Walter Trobisch (1974) ja Kanssasi naimisiin
  - Suurin pohjosmainen yo-kokous 1979 Trondheimissa – 1800 osallistujaa
-

Kansainvälisiä yhteyksiä

- Ylioppilaslähetys liittyi jäseneksi herätyskristilliseen maailmanliittoon International Fellowship of Evangelical Students
  - Merkittäviä vieraita:
  - John R.W. Stott (1971) ja Kristinuskon perusteet
  - Francis Schaeffer (1972) ja Pako järjestä
  - Walter Trobisch (1974) ja Kanssasi naimisiin
  - Suurin pohjosmainen yo-kokous 1979 Trondheimissa – 1800 osallistujaa
-

Luterilainen herätyskristillisuus

- Käännös selvemmin luterilaiseen herätyskristillisyyteen tapahtui Ylioppilaslähetyksessä 1970-luvun alussa
  - Raimo Mäkelä löysi Olav Valen-Sendstadin kirjan *Ordet og troen* jo 1961 Kirja julkaistiin suomeksi 1971 nimellä *Ihminen kohtaa Jumalan*. Samoihin aikoihin Ylioppilaslähetys julkaisi myös Roseniuksen kirjan *Tie rauhaan*
  - Silloin alettiin lukea myös Lutherin kirjoja ja mm. Waltherin kirjaa *Laki ja evankeliumi*
-

Evankelinen pietismi

- Ylioppilaslähetysten linjaa on kutsuttu evankeliseksi pietismiksi, jolla on tarkoitettu luterilaisesti painottunutta herätyskristillisyyttä
  - Sen olennaisia seikkoja ovat mm. lain ja evankeliumin erottaminen, forensinen vanhurskauttaminen (jumalattoman julistaminen vanhurskaaksi), samalla kertaa vanhurskas ja syntinen, kahden regimentin oppi
-

Kansanlähetyksen perustaminen ja kriisi

- Ylioppilaslähetyksen väki (Lindgren, Mäkelä) oli perustamassa Kansanlähetystä 1967
  - Kansanlähetyksen kriisissä Ylioppilaslähetys etäännytti Kansanlähetyksestä ja toimi sen jälkeen läheisessä yhteistyössä Lähetysyhdistys Kylväjän (1974) kanssa
-

